

Література

1. Bertin J. Semiology of graphics / J. Bertin. – University of Wisconsin Press, 1983. – 94 p.
2. Божко Т.О. Проектні концепції у графічному дизайні / Т. О. Божко // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. – Х.: ХДАДМ. – 2012. – № 7. – С. 4–13.
3. Бытачевская Т.Н. Эволюция стилистических особенностей формообразования в дизайне / Т. Н. Бытачевская // Вестник СевКавГТУ, 2006, № 1 (5) – С. 5-9
4. Веркман Каспер Дж. Товарные знаки: создание, психология восприятия / Каспер Джон Веркман. – М.: Прогресс, 1986. – 519 с.
5. Ветров А.А. Семиотика и ее основные проблемы / А.А. Ветров. – М.: Политиздат, 1968.– 264 с.
6. Гуска М. Проблема символу та архетипу у живописі українського модерну та авангарду// Марія Гуска / Вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету – 2002. – №1. – С. 21-25.
7. Краско Т.И. Психология рекламы / Татьяна Исаевна Краско / Под ред. Е.В. Ромата. – Харьков: Студцентр, 2002. – 216 с.: ил.
8. Лаврентьев А.Н. Стили и визуальные метафоры в дизайне/ Лаврентьев А.Н. // Визуальная культура – визуальное мышление в дизайне. – М.: ВНИИТЭ, 1990. – С. 28– 42.
9. Лосев А.Ф. Знак. Символ. Миф / А.Ф.Лосев. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1982. – 187 с.

References

1. Bertin J. Semiology of graphics / J. Bertin. – University of Wisconsin Press, 1983. – 94 p.
2. Bozhko T.O. Proektni kontseptsii u hrafichnomu dizaini / T. O. Bozhko // Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dizainu i mystetstv: zb. nauk. pr. / za red. Danylenka V.Ya. – Kh.: KhDADM. – 2012. – № 7. – С. 4–13.
3. Bytachevskaya T.N. Evolyutsiya stilisticheskikh osobennostey formoobrazovaniya v dizayne / T. N. Bytachevskaya // Vestnik SevKavGTU, 2006, № 1 (5) – С. 5-9
4. Verkman Kasper Dzh. Tovarnye znaki: sozdanie, psikhologiya vospriyatiya / Kasper Dzhon Verkman. – М.: Progress, 1986. – 519 s.
5. Vetrov A.A. Semiotika i ee osnovnye problemy / A.A. Vetrov. – М.: Politizdat, 1968.– 264 s.
6. Guska M. Problema simvolu ta arkhetipu u zhivopisi ukraïns'kogo modernu ta avangardu// Mariya Guska / Visnik Pivdenoukraïns'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universitetu – 2002. – №1. – С. 21-25.
7. Krasko T.I. Psikhologiya reklamy / Tat'yana Isaevna Krasko / Pod red. E.V. Romata. – Khar'kov: Studtsentr, 2002. – 216 s.: il.
8. Lavrent'ev A.N. Stili i vizual'nye metafory v dizayne/ Lavrent'ev A.N. // Vizual'naya kul'tura – vizual'noe myshlenie v dizayne. – М.: VNIITE, 1990. – С. 28– 42.
9. Losev A.F. Znak. Simvol. Mif / A.F.Losev. – М.: Izd-vo Mosk. un-ta, 1982. – 187 s.

УДК 78.07(477.83/.86) "18/19"

Бойчук Оксана Миколаївна
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри гри
на музичних інструментах та хореографії
Кременецького обласного гуманітарно-
педагогічного інституту ім. Т. Шевченка
e-mail: bozfhko_to@ukr.net

**ВНЕСОК ДИРИГЕНТІВ РОДИНИ АНТКОВИХ
У РОЗВИТОК ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ:
кінець XIX – XX століття**

Вперше в українському музикознавстві досліджено творчу діяльність відомих українських диригентів родини Анткових, уродженців Тернопільщини. У статті доведено їх значущість у розвитку хорової культури Тернопільського краю. Основною джерельною базою даного дослідження є архівні матеріали, більшість з яких вперше введена до наукового обігу.

Ключові слова: родина Анткових, хоровий диригент, хор, музичне мистецтво, Тернопільщина.

Бойчук Оксана Николаевна, кандидат искусствоведения, старший преподаватель кафедры игры на музыкальных инструментах и хореографии Кременецкого областного гуманитарно-педагогического института им. Т. Шевченко

Вклад дирижеров семьи Анткових в развитие хорового искусства Тернопольщины: конец XIX – XX вв.

Впервые в украинском музыковедении исследовано творческую деятельность известных украинских дирижеров семьи Анткових, уроженцев Тернопольщины. В статье доказана их значимость в развитии хоровой культуры Тернопольщины. Основной базой данного исследования являются архивные материалы, большинство из которых впервые введены в научный оборот.

Ключевые слова: семья Анткових, хоровой дирижер, хор, музыкальное искусство, Тернопольщина.

Boyчук Oksana, Ph.D. (Art History), senior lecturer, T.H. Shevchenko Kremenets Regional Humanitarian Pedagogical Institute

Contribution to the development of family Antkiv's conductors of choral art Ternopil region the end XIX – XX century

For the first time investigated the creative activity of famous Ukrainian conductors family Antkovich, natives of Ternopil region. The article proved their significance in the development of choral culture of Ternopil region in the second half of the twentieth century. The basis of this study are the archival materials, most of which are first introduced to scientific circulation.

In the history of Ukrainian culture Ternopil region entered as important in cultural and artistic sense part of Galicia. The origin of the amateur, and later professional musical art of Ternopil was prepared significant achievements of talented representatives. Among the famous natives of Ternopil region is individual representatives of families and the Barvinsky's, Boichuk's, Horbaczewsky's, Dnistriansky's, Lepky's, Sonevicky's and a number others. The urgency of the problem is to appeal to such a phenomenon of ukrainian culture as the family artistic dynasty. One of the most revealing in this regard was family Antkovich of s. Ostriv (now Ternopil region). For decades at various state formations this conductor's life reed served as national art, achieving good results not only from the church or the amateur, but also by professional choirs.

Began artistic tradition in the family of M. Antkiv. Conducting choral activities of M. Antkova has focused exclusively on the amateur level. Later, noticing that the art in sons Bohdan and Michael's father promotes the development of their musical abilities, giving it an inducement to the family dynasty of choral conductors.

The younger son of M. Antkova – Mikhail (1923 – 1993) after gaining higher education received a referral to the post of artistic director and conductor of the Ternopil regional choral chapel (the first professional choir in the Ternopil Region), however, continues to study in the graduate school under the direction of M. Verykivsky. In 1956 he defended candidate's dissertation, begins his pedagogical activity in the Lviv's Conservatory, where the period of work exerted a whole galaxy of talented conductors. Actively worked with the creative groups of students: ethnographic ensemble of song and dance "Dnister", the chorus of "Homin" and others.

The eldest son of m. Antkova – Bohdan (1915-1998) the initial musical education received musical courses. B. Antkiv was a member of various Ukrainian companies that operated in the village, including: "Ridna Shkola", "Prosvita", the union of progressive youth M. Drahomanov "Kamenyri" and others. For active participation in cultural and artistic life in 1937-1938 B. Antkiv was imprisoned and later deported. In addition to conducting the activity of B. Antkiv was fond of dramatic art.

Family traditions in the field of choral music continued sons Bohdan Antkiva Zenoviy-Bogdan and Yuri. Senior Zenoviy-Bogdan Bogdanovich Antkiv (1942-2009. In 1959-1961. – student of Ternopil musical college, and later the Lviv's Conservatory. 1969-1984. – conductor of the state honored the academic choir of Ukraine "Dumka" (now – the national honored academic choir of Ukraine "Dumka"). An important page in the creative biography of the artist has been collaborating with the state male choir Revutsky's (Kiev), where in the period 1984-2009. B. Antkiv was the chief conductor.

Thanks to his hard work chapels repertoire constantly updated – performed and recorded undeservedly forgotten page of Ukrainian choral music: carols, historical, chumak, and other folk songs, ancient cants, works of D. Bortnyansky, M. Berezovsky, A. Vedel, M. Lysenko, K. Stetsenko and many other ukrainian composers. Conductor actively collaborated with contemporary composers I. Dychko, V. Zubitskiy, V. Stepurko and others. The integral form of the artistic life of the collective was touring-concert activity: the choir is well-known in England, Belgium, Germany, France, etc.

Younger son – Yuri Antkiv (1944-2014) was co-organizer and manager of numerous choirs in Lviv, in particular folk choral chapel "Zahrava", student choruses Lviv's musical-pedagogical school, the children's choir "Shchedryk", youth Chamber Choir "Nadija" etc., which repeatedly visited Ternopil region

Thus, a significant role in the development of the musical environment of Ternopil region end of XIX-XX centuries had the selfless activity of representatives of the family Antkovich, which with its everyday work contributed to the professionalisation of artistic society of native land and the formation of regional music traditions. Dynasty of choral conductors Antkovich by its orientation had a lot to do with the efforts of the families Vakhnyanyn's, Kolesa's, Krushelnytsky's, Lysenko's, Nyzhankivsky's, Revutsky's and others. Founding during the 20th century many of the choirs they exerted a huge influence on the development of the national choir of art not only in Ternopil region, but also in Ukraine in general.

Keywords: family Antkiv's, choral conductor, choir, music art, Ternopil region.

В історію української культури Тернопільський край увійшов як важлива у культурно-мистецькому сенсі складова Галичини. Зародження аматорського, а згодом і професійного музичного мистецтва Тернопільщини було підготовлене вагомими здобутками талановитих краян, які плекали національну хорову культуру, не маючи на те ні особливих статків, ні державної підтримки, однак клали цеглину за цеглиною всупереч дійсності. Серед відомих уродженців Тернопілля є поодинокі представники родин та династії Барвінських, Бойчуків, Горбачевських, Дністрянських, Лепких, Соневицьких та низка інших.

Актуальність досліджуваної проблеми полягає у зверненні до такого феномена української культури як родинні мистецькі династії. Однією із показових у цьому плані була родина Анткових із с. Острів (нині – Тернопільського р-ну, Тернопільської обл.). Десятиліттями при різних державних формаціях цей диригентський рід служив національному мистецтву, досягаючи вагомих результатів не тільки з церковними чи аматорськими, але й професійними хорами.

Зачинателем хормейстерської традиції у родині був Михайло Антків, про якого маємо доволі скупі відомості. Протягом кількох років він був регентом парафіяльного хору с. Острів, про що дізнаємося зі спогадів сина Богдана: "Ще за Австрії будучи парубком, у церковному хорі співав мій батько під керівництвом дяка Задорожного. Згодом, він очолив колектив та провадив його аж до 1934 року" [11, 2]. Диригентсько-хорова діяльність М. Анткова була зосереджена виключно на аматорському музику-

ванні. Згодом, помітивши хист до мистецтва у синів Богдана та Михайла, батько сприяє розвитку їх музичних здібностей, даючи цим почин до появи родинної династії хорових диригентів.

Молодший син М. Анткова Михайло (1923–1993) музичну освіту здобув на дворічних музичних курсах, а згодом у Львівській консерваторії у класі проф. М. Колесси. Після здобуття вищої освіти отримав направлення на посаду художнього керівника та диригента Тернопільської обласної хорової капели (першого професійного хору на Тернопільщині), однак продовжив навчання у аспірантурі під керівництвом М. Вериківського. У 1956 р., захистивши кандидатську дисертацію, розпочав свою педагогічну діяльність у Львівській консерваторії, де за період роботи виховав плеяду талановитих диригентів. Серед них: народні артисти України М. Кацал, А. Кушніренко, заслужені діячі мистецтв І. Майчик, О. Цигилик, професор С. Стельмащук, заслужений артист України О. Волинець, заслужені працівники культури З. Демцюх, І. Стрілецький, І. Циклінський, В. Ткачук та ін. [2, 11; 26]. Активно співпрацював зі студентськими творчими колективами: етнографічним ансамблем пісні і танцю "Дністер", хоровою капелюю "Гомін" та ін.

Старший син М. Анткова Богдан (1915-1998) початкову музичну освіту отримав на диригентських курсах, що проходили у 1933-1934 рр. при Тернопільській філії Львівського музичного інституту ім. М. Лисенка. Підтвердженням цього є посвідчення, видане Б. Антківу 14 квітня 1933 р., "про навчання на курсах елементарних відомостей основ музичного знання і загальної диригентської практики" з наступними предметами та оцінками:

- основи музики – дуже добре
- сольфеджіо і хоровий спів – дуже добре
- ритмічні вправи – дуже добре
- практичне диригування – добре

Наприкінці зазначалося, що здібності учня до подальшої музичної діяльності є дуже добрими. Сказане вище було завіреним автографами голови екзаменаційної комісії С. Людкевича, директора Тернопільської філії інституту О. Сіяка та фахового учителя курсів В. Безкорвайного [12]. Теоретичні знання, отримані на курсах, були закріплені практикою роботи з сільськими хорами.

У березні 1932 р. у с. Острів було засноване співацько-музичне товариство "Торбан", де функції голови організації виконував М. Антків, а диригента хору – його син Б. Антків. Як дізнаємося із статуту, основними завданнями товариства були:

- "плекання вокальної та інструментальної музики – як світської, так і церковної;
- устоювання прилюдних вокально-музичних вечорниць та аматорських вистав;
- удержування музичної бібліотеки" тощо [9].

Фонди Державного архіву Тернопільської області (далі – ДАТО) зберігають грамоту, що засвідчує участь згаданого вище мистецького колективу в конкурсі хорів Тернопільського повіту, що відбувся 11 лютого 1936 р., та здобуття ним відзнаки II рівня [16].

Крім того, Б. Антків був співорганізатором та учасником різного роду українських товариств, що діяли у с. Острів, зокрема: "Рідна Школа", "Просвіта" [7], Союз Української Поступової Молоді ім. М. Драгоманова "Каменярі" (29 березня 1936 р. Б. Антків був обраним секретарем даної установи [6]) та ін. За активну участь у культурно-мистецькому житті краю у 1937-1938 рр. Б. Антків був ув'язнений, а згодом виселений на Львівщину, про що дізнаємося із повідомлення від 25 лютого 1939 р., що зберігається у фондах ДАТО [5].

Після зміни політичного устрою у 1939 р. Б. Антків повернувся на Тернопільщину, де у період з грудня 1939 р. по лютий 1940 р. був керівником струнного оркестру при Тернопільській десятирічці, а згодом, з лютого 1940 р. по липень 1941 р., – артистом Тернопільської обласної хорової капели [13].

Про діяльність хорової капели у міжвоєнні роки інформації вкрай мало. Одним із джерел є періодичні видання, де знаходимо рецензії на виступи колективу. Так, із газети "Вільне життя" дізнаємося про організацію обласною філармонією у листопаді 1940 р. декади радянської музики з метою "ознайомлення трудящих нашої області з творами радянських композиторів". В цьому масштабному заході поряд з іншими колективами взяла участь Тернопільська хорова капела [3]. У іншому номері цієї ж газети читаємо: "Тернопільська обласна філармонія має свою хорова капелу, що виступає з різностороннім репертуаром класичної російської, української і західноєвропейської музики" [4]. На період 1941-1943-х рр. капела припинила своє існування, а Б. Антків продовжив співпрацю з місцевими хоровими колективами та драматичними гурткам у с. Острів.

1942 р. був ознаменований масштабними святкуваннями 100-річного ювілею з дня народження М. Лисенка. З цієї нагоди у Львові, з ініціативи директора Інституту Народної Творчості о. С. Сапуна, відбувся Перший Краєвий конкурс хорів Галичини. Метою заходу, поряд із відзначенням цієї знаменної дати, було покращення мистецького рівня хорових колективів та популяризація творів українських композиторів. Відповідно до "Правильника Краєвого конкурсу українських хорів" до участі допускалися співочі товариства краю, хорові гуртки сіл і міст, що були при читальнях, церквах чи інших установах та вищих і середніх навчальних закладах. Конкурс проходив у трьох номінаціях:

- великоміські хори;
- містечкові хори;
- сільські хори.

Цінною видавничою пам'яткою цих святкувань став "Альманах Першого Краєвого конкурсу хорів у Галичині (У сторіччя народин Миколи Лисенка)", де зазначалося, що мішаний хор с. Острів (кер. Б. Антків) виконував такі твори: "Вітер в гаї нагинає" та конкурсні пісні (хори М. Лисенка "Ой, діброво", "Ой, гай, мати", "Час додому, час"). У цьому мистецькому конкурсі хоровий колектив отримав першу премію у номінації "сільські хори" [1, 16]. Із спогадів Б. Антківа дізнаємося, що "захід пройшов надзвичайно організовано <...> в час фестивалю йшли ми вулицями Львова співаючи українські пісні та одягнені в українських костюмах <...> після завершення конкурсу довго ще панував прекрасний настрій" [11, 3].

Цінним документом є лист-відгук М. Колесси, де аналізується виконавський рівень хорів – учасників конкурсу. Так, про мистецький колектив с. Острів читаємо: "...хор виказав справді високий рівень хорового мистецтва. В творі "Вітер в гаї нагинає" вдумливою, справді глибоко музикальною інтерпретацією полонив уми чисельно зібраної аудиторії". Далі М. Колеса радить диригенту Б. Анткову "поглибити своє вже зрештою не мале диригентське знання, а сам хор чисельно побільшити..." (склад хору на конкурсі – 28 осіб) [18]. Цікавим є той факт, що даний колектив діє у селі по сьогоднішній день як аматорська хорова капела "Журавка" (кер. С. Джуrowsький) [25, 231].

Згодом, дослухавшись до порад, Б. Антків навчається у Львівській консерваторії. З цього приводу серед справ особового фонду (ф. Р-3442) знаходимо рецензію М. Колесси на дипломний реферат "Кантату для мішаного хору, солістів та симфонічного оркестру "Заповіт" С. Людкевича на слова Т. Шевченка". Серед висновків екзаменатора читаємо: "робота є цікавою не тільки завдяки логіці побудови, правильним твердженням і спостереженням, але головно завдяки тим суто професійним виконавським вказівкам, даних дипломантом, на основі теоретичних знань здобутих ним на протязі навчання в консерваторії та під час його довголітньої диригентської практики" [19].

У 1959 р. в Україні утворилося республіканське хорове товариство – "добровільна масова громадська організація, що об'єднувала на території Української РСР музикантів-професіоналів і любителів музики, які активно сприяли розвитку і пропаганді хорового мистецтва". Основною метою діяльності товариства було "всебічне сприяння розвитку мистецтва хорового співу у всіх його видах і жанрах". Головою оргкомітету хорового товариства у Тернопільській області з 1960 р. був Б. Антків. Дана установа займалася організацією обласних оглядів художньої самодіяльності, надавала методичну допомогу з формування репертуару та створення творчих, зокрема хорових колективів. Так, протягом 1961 р. товариством проведено шість обласних оглядів хорових колективів [14].

Крім хормейстерської діяльності, Б. Антків захоплювався оперно-драматичним мистецтвом та працював актором Тернопільського драматичного театру (1944-1963), Львівського академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької (1963-1998). Виконавець здебільшого героїко-драматичних ролей: Гонта ("Гайдамаки" за Т. Шевченком), Михайло ("Украдене щастя" за І. Франком), Верховий ("Обочина" М. Зарудного), Яків ("Данило Галицький" В. Босовича), Кобзар ("Маруся Чурай" за Л. Костенко) тощо; автор музики до вистав Тернопільського музично-драматичного театру (1950-1958): "Ой не ходи, Грицю..." М. Старицького, "Люди доброї волі" Г. Мдівані, "Весняний Потік" З. Прокопенка, "Зоряні ночі" В. Вакуленка, "Буйна голівонька" Б. Мінца та ін. Інсценізував у співавторстві прозові твори: "Розлука" І. Цюпи (1961); "На зламі ночі" (1964), "Край битого шляху" (1966), "Несподівані зустрічі" Р. Іваничука, "Мотря" Б. Лепкого (1994) тощо. Сценічна версія Б. Анткова "Сестер Річинських" за Іриною Вільде у Львівському театрі йшла близько 25 рр. У Тернополі Б. Антків виступав під час гастролей театру ім. М. Заньковецької у 1980, 1985, 1990-х рр. [17, 54]. Відтак, активна діяльність у сфері оперно-театрального мистецтва була відзначена державною нагородою, про що дізнаємося із газети "Вільне життя": повідомлення про присвоєння Анткову Богдану Михайловичу звання Заслужений артист УРСР від 19 січня 1952 р. [10]. Родинні традиції у сфері хорової музики продовжили сини Богдана Антківа – Зеновій-Богдан та Юрій.

Старший – Зеновій-Богдан Богданович Антків (1942-2009) – Народний артист України (1991). У 1959-1961 рр. – студент Тернопільського музичного училища, а згодом Львівської консерваторії (клас М. Колесси). У 1969-1984 рр. – хормейстер Державної заслуженої академічної капели України "Думка" (нині – Національна заслужена академічна капела України "Думка") [19]. Непересічною сторінкою у творчій біографії митця була співпраця з Державною чоловічою хоровою капелою ім. Ревуцького (м. Київ), де у період 1984-2009 рр. Б. Антків був головним диригентом та художнім керівником. Завдяки його подвижницькій праці репертуар капели постійно оновлювався – розшукувалися, виконувалися і записувалися незаслужено забуті сторінки української хорової музики: колядки, щедрівки, історичні, козацькі, чумацькі, стрілецькі, повстанські, весільні та інші народні пісні, старовинні канти, київські розспіви та розспіви Києво-Печерської лаври, твори Д. Бортнянського, М. Березовського, А. Веделя, М. Лисенка, К. Стеценка і багатьох інших українських композиторів. Диригент активно співпрацював з сучасними композиторами Л. Дичко, В. Зубицьким, В. Степурком та ін. Невід'ємною формою мистецького буття колективу була гастрольно-концертна діяльність: хорова капела знана у Англії, Бельгії, Великобританії, Німеччині, Франції тощо. [20; 24].

Молодший син – Юрій Антків (1944-2014) – навчався у Тернопільській музичній школі, а згодом на фортепіанному відділі у Тернопільському (1961-1963 рр., клас В. Федосова) та Львівському (1963-1965 рр., клас Д. Задора) музичних училищах. У 1965-1970 рр. – на фортепіанному факультеті (клас Д. Задора) Львівської консерваторії. Після завершення навчання Ю. Антків працював у Черкаському музичному, а з 1971 р., у Львівському музично-педагогічному училищі як концертмейстер та викладач фортепіано.

У 1977 р. Ю. Антків закінчив диригентський факультет Одеської консерваторії (клас професора А. Серебри). Був співорганізатором та керівником численних хорових колективів у м. Львові, зокрема народної хорової капели "Заграва", студентських хорів Львівського музично-педагогічного училища, дитячого хору "Щедрик, молодіжного камерного хору "Надія" та ін., з якими неодноразово побував на Тернопільщині.

З 2002 р. Ю. Антків входив до організаційного комітету Різдвяного фестивалю "Велика коляда", за його участі формувалися і впорядковувалися збірники колядок і щедрівок. У співавторстві вийшли друком збірки "Хорове сольфеджіо" (1997), "Пісні українських повстанців 1940-1960-х років" (2002), "Купальські пісні" (2004), "Іде Святий Миколай" (2009), "Колядки та щедрівки" (2013) та інші [21].

Отже, вагому роль у розвитку музичного середовища Тернопільщини кінця XIX – XX століть мала подвижницька діяльність представників родини Анткових, які своєю повсякденною працею сприяли професіоналізації мистецького соціуму рідного краю та формуванню регіональних музичних традицій. Династія хорових диригентів Анткових за своєю спрямованістю мала чимало спільного із зусиллям родин Вахнянинів, Колесів, Крушельницьких, Лисенків, Нижанківських, Ревуцьких та ін. Заснувавши протягом XX століття чимало хорових колективів, вони чинили величезний вплив на розвиток національного хорового мистецтва не тільки на Тернопіллі, а й в Україні загалом.

Література

1. Альманах Першого Краєвого конкурсу хорів у Галичині : у сторіччя народин Миколи Лисенка. – Львів, 1943. – 63 с.
2. Антків Ю. Спогад про мого стрийка Михайла Михайловича / Юрій Антків / Хорове мистецтво України та його подвижники : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. – Дрогобич, 2013. – С. 9-17
3. Вільне життя. – 1940. – 6 березня.
4. Вільне життя. – 1940. – 25 жовтня.
5. ДАТО. – ф. 3. – оп.2 – spr.623
6. ДАТО. – ф. 3. – оп.2 – spr.1181
7. ДАТО. – ф. 3. – оп.2 – spr.1367
8. ДАТО. – ф. 11. – оп.1 – spr.271
9. ДАТО. – ф. 231. – оп.2 – spr.5995
10. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.33
11. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.36
12. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.110
13. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.111
14. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.115
15. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.116
16. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.118
17. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.119
18. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1 – spr.179
19. ДАТО. – ф. Р-3442. – оп.1. – spr.183
20. Малицька Н. Династійний диригент / Наталія Малицька // Україна молода. – 2009. – 19 травня.
21. Новосядлий Б. З духом аристократа / Богдан Новосядлий // Свобода. – 2009. – 29 травня.
22. Паламарчук Г. А в Єрусалимі дзвони задзвонили, або Коляда в Богдана Антків / Галина Паламарчук // Час. – 1998. – №2.
23. Пінковська-Свято М. Маестро з династійної диригентської родини : 23 березня – 70 років від дня народження видатного хорового диригента Богдана Антківа (1942–2009) / Мирослава Пінковська-Свято // День. – 2012. – 22-24 березня.
24. Степанченко Г. Ще одна подія, ще одна радість / Галина Степанченко // Музика. – 1996. – №2. – С.12.
25. Тернопільський енциклопедичний словник / Передмова Г. Яворського. – Т. : Збруч, 2009. –Т.4 : А-Я (додатковий). – 706 с.
26. Цигилик О. Антків Михайло Михайлович у моїй вдячній пам'яті / Олег Цигилик / Хорове мистецтво України та його подвижники : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. – Дрогобич, 2013. – С. 232-239.

References

1. Almanakh Pershoho Kraievoho konkursu khoriv u Halychyni : u storichchia narodyn Mykoly Lysenka. – Lviv, 1943. – 63 s.
2. Antkiv Yu. Spohad pro moho stryika Mykhaila Mykhailovycha / Yurii Antkiv / Khorove mystetstvo Ukrainy ta yoho podvyzhnyky : materialy III Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii. – Drohobych, 2013. – S. 9-17
3. Vilne zhyttia. – 1940. – 6 bereznia.
4. Vilne zhyttia. – 1940. – 25 zhovtnia.
5. DATO. – f. 3. – op.2 – spr.623
6. DATO. – f. 3. – op.2 – spr.1181
7. DATO. – f. 3. – op.2 – spr.1367
8. DATO. – f. 11. – op.1 – spr.271
9. DATO. – f. 231. – op.2 – spr.5995
10. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.33
11. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.36

12. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.110
13. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.111
14. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.115
15. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.116
16. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.118
17. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.119
18. DATO. – f. P-3442. – op.1 – spr.179
19. DATO. – f. P-3442. – op.1. – spr.183
20. Malyska N. Dynastiinyi dyryhent / Nataliia Malyska // Ukraina moloda. – 2009. – 19 travnia.
21. Novosiadlyi B. Z dukhom arystokrata / Bohdan Novosiadlyi // Svoboda. – 2009. – 29 travnia.
22. Palamarchuk H. A v Yerusalyimi dzvony zadzvonyly, abo Koliada v Bohdana Antkiv / Halyna Palamarchuk // Chas. – 1998. – №2.
23. Pinkovska-Sviato M. Maestro z dynastiinoi dyryhentskoi rodyny : 23 bereznia – 70 rokiv vid dnia narodzhennia vydatnoho khorovoho dyryhenta Bohdana Antkiva (1942–2009) / Myroslava Pinkovska-Sviato // Den. – 2012. – 22-24 bereznia.
24. Stepanchenko H. Shche odna podiia, shche odna radist / Halyna Stepanchenko // Muzyka. – 1996. – №2. – S.12.
25. Ternopilskiy entsyklopedychnyi slovnyk / Peredmov a H. Yavorskoho. – T. : Zbruch, 2009. –Т.4 : A-Ya (dodatkovyi). – 706 c.
26. Tsyhylyk O. Antkiv Mykhailo Mykhailovych u moii vdiachnii pamiaty / Oleh Tsyhylyk / Khorove mystetstvo Ukrainy ta yoho podvyzhyuky : materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. – Drohobych, 2013. – S. 232-239.

УДК 78.071.1 (546.37) : 786.2

Жукова Олена Августівна
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри камерного ансамблю
Національної музичної академії України
ім. П.І. Чайковського
e-mail: aze82@inbox.ru

НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОНАННЯ ТВОРІВ Й.-С. БАХА У КЛАСІ КАМЕРНОГО АНСАМБЛЮ

Стаття описує нові актуальні тенденції інтерпретації музики Й.-С. Баха. Пояснює появу різних виконавських традицій та співвідношення між історично-орієнтованим та академічним виконавством. Стаття містить приклади та опис різних способів виконання та порівняння між "аутентичними" та "сучасними" інтерпретаціями. Особливу увагу привертає агогіка та артикуляція, а також орнаментика як специфічні засоби історично-орієнтованого виконавського стилю.

Ключові слова: бароко, камерно-інструментальна музика, історично-орієнтоване виконання, бассо контінуо, агогіка, артикуляція, орнаментика.

Жукова Елена Августовна, кандидат искусствоведения, доцент кафедры камерного ансамбля Национальной музыкальной академии Украины им. П.И. Чайковского

Новые тенденции исполнения произведений И.-С. Баха в классе камерного ансамбля

Статья освещает новые актуальные тенденции интерпретации музыки И.-С. Баха. Объясняет возникновение разных исполнительских традиций и соотношение между исторически-ориентированным и академическим исполнительством. Статья содержит примеры и описание разных способов исполнения, а также сравнение аутентичных и современных интерпретаций. Особенное внимание уделяется агогике и артикуляции, а также орнаментике как специфическим выразительным средствам исторически-ориентированного исполнительского стиля.

Ключевые слова: барокко, камерно-инструментальная музыка, исторически-ориентированное исполнительство, бассо континуо, агогика, артикуляция, орнаментика.

Zhukova Olena, Ph.D. (Art History), Associate Professor, Chamber Music Department, Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine

The new tendencies of the performance of pieces by J. S. Bach in the chamber music class

The article describes new tendencies of interpretations of J.S. Bach's music. It explains appearance of different performing traditions and relations between historically-oriented and "academic" ways of performing. The article consists of examples and descriptions of various ways of performance and comparison between "authentic" and "modern" interpretations. Special attention turns timing and articulation as specific ways of historically-oriented style of playing.

Only selected baroque pieces are involved into chamber music repertoire. It's connected with such a specific type of music making as basso continuo realization. This technique suggested 'schematic' writing of harmonic functions by composer and active, creative role of performer who had to improvise and model fully 'flourished' music texture, answering certain rules. Various époques and composers' schools of various countries had their own ways of performance of basso continuo. Unfortunately, art of playing basso continuo was lost in academic performance tradition and revived just much later by enthusiasts of the authentic manner of performance. So, pieces using this technique naturally avoided chamber music repertoire. Bach sonatas for violin and harpsichord obbligato are one of those which are the part in the modern chamber music repertoire. Nowadays there is no certain tradition of playing Bach's music. All